

Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı (DOKA) ve Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı (TEPAV) işbirliğinde gerçekleştirilen **DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi**, Türkiye'nin bölgesel bazlı ilk güven göstergelerinden biri oldu. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi ile Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların mevcut durumları ve gelecek beklentileri analiz edilecek.

Doğu Karadeniz'in turizm sektörü 6 aydır gözlem altında:

DOKA ve TEPAV işbirliğinde gerçekleştirilen DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi Anketi, Doğu Karadeniz illeri olan Artvin, Giresun, Ordu, Trabzon, Gümüşhane ve Rize'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmalara uygulanmaktadır. Bu kapsamda 250 firma ile her ay yüz yüze anketler yapılmaktadır. Firmalar ile Ocak ayında yapılan ilk görüşmelerin ardından 6. dönem görüşmeleri Haziran ayında yapılmıştır. Turizm sektörü güven endeksi sonuçları, her ayın 5. iş günü Doğu Karadeniz Kalkınma Ajansı ve TEPAV internet sayfalarında açıklanacaktır.

Turizm Sektörü Güven Endeksi nasıl hesaplanıyor:

Turizm Sektörü Güven Endeksi, ankette yer alan “geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?”, “geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?” ve “gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?” sorularına verilen yanıtların balanslarının ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

Balans değeri, sorulara olumlu cevap verenler ile olumsuz cevap verenlerin farkı alınarak hesaplanmaktadır.

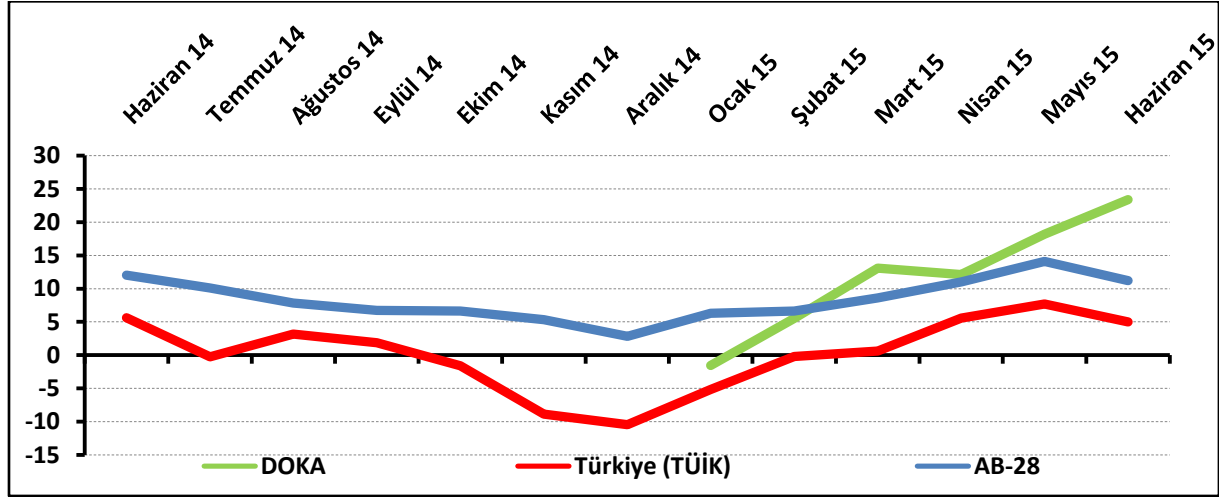
DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi geçen aya göre yükseldi:

Haziran 2015'te DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, bir önceki aya göre 5,2 puan yükselerek 23,4 puan değerini aldı.

Türkiye genelini temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi, Haziran 2015'te bir önceki aya göre 2,7 puan düşerek 5 puan değerini aldı. AB-28'i temsil eden hizmetler sektörü güven endeksi ise Haziran 2015'te bir önceki aya göre 2,9 puan düştü ve 11,2 puan değerini aldı.

DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi haziran ayında hem Türkiye'den hem AB'den daha iyi performans sergiledi. Endeksin bir önceki aya göre yükselmesinde, geçtiğimiz 3 ayda işlerin artması ve şirketlerin verdiği hizmetlere olan talepteki artış etkili olmuştur.

Şekil-1. Turizm Sektörü Güven Endeksi karşılaştırılması* (Haziran 2014 – Haziran 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

Tablo-1. DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi*

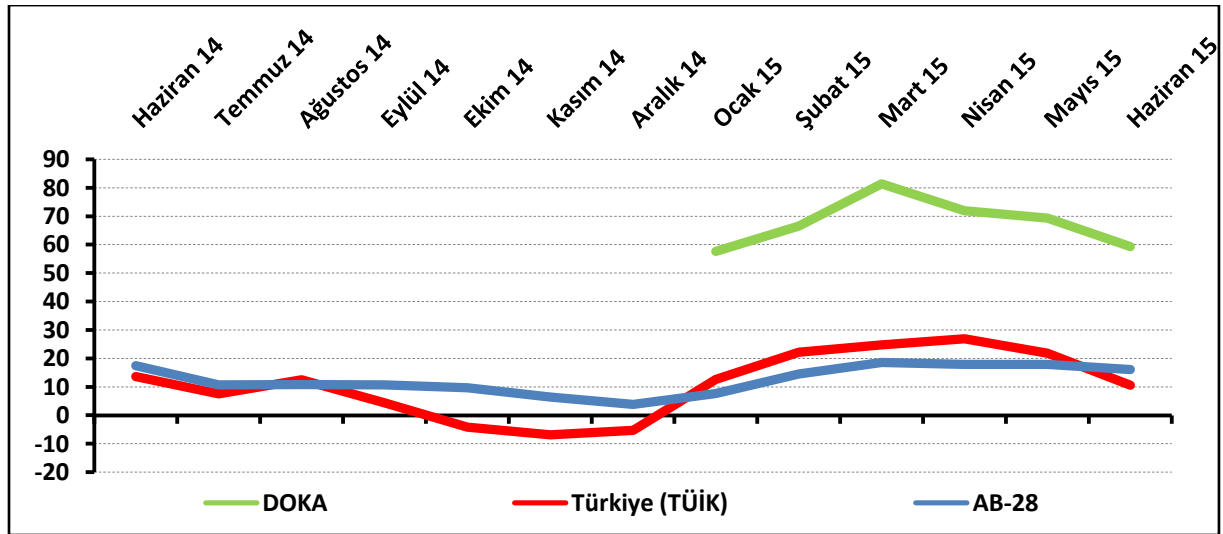
%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	-1,6	5,5	13,1	12,1	18,2	23,4						

Doğu Karadeniz turizm sektörünün yüzde 72'si önümüzdeki dönemden umutlu:

Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisinin denge değeri, Haziran 2015'te bir önceki aya göre 10,1 puan düşerek 59,3 puan değerini aldı. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi bir önceki aya göre hem Doğu Karadeniz'de hem de Türkiye geneli ve AB-28'de düştü. Haziran ayında DOKA Turizm Sektörü Güven Endeksi, Türkiye genelinden ve AB-28'den daha iyi performans sergiledi.

Haziran 2015'te Doğu Karadeniz'de turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 72'si önümüzdeki 3 ayda verdikleri hizmetlere olan talepte artış beklerken, talepte düşme bekleyenlerin oranı yüzde 12,6 düzeyinde oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı) (Haziran 2014 – Haziran 2015)

*Mevsimsellikten arındırılmamış seriler

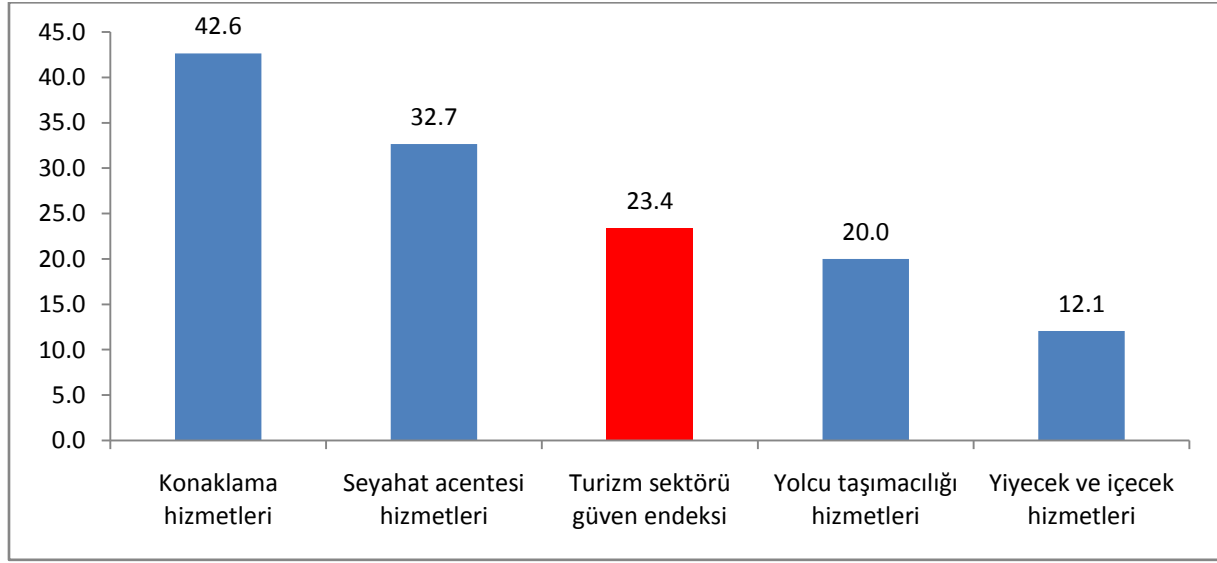
Tablo-2. Önümüzdeki 3 ayda verilen hizmetlere talep beklentisi* (%arttı – %azaldı)

%	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2015	57,7	66,5	81,4	71,9	69,4	59,3						

Haziran ayının lideri konaklama hizmetleri sektörü oldu:

Doğu Karadeniz’de turizm sektörüne alt sektörler itibarıyla bakıldığında, Haziran ayında “konaklama hizmetleri” sektörünün en iyi performansı sergileyen sektör olduğu görüldü. Bu sektörü “seyahat acentesi hizmetleri” sektörü takip etti. Bu iki sektör, turizm sektörü güven endeksinden daha yüksek değer aldı. “Yolcu taşımacılığı hizmetleri” ve “yiyecek ve içecek hizmetleri” alt sektörleri ise turizm sektörü güven endeksinden daha düşük değer aldı.

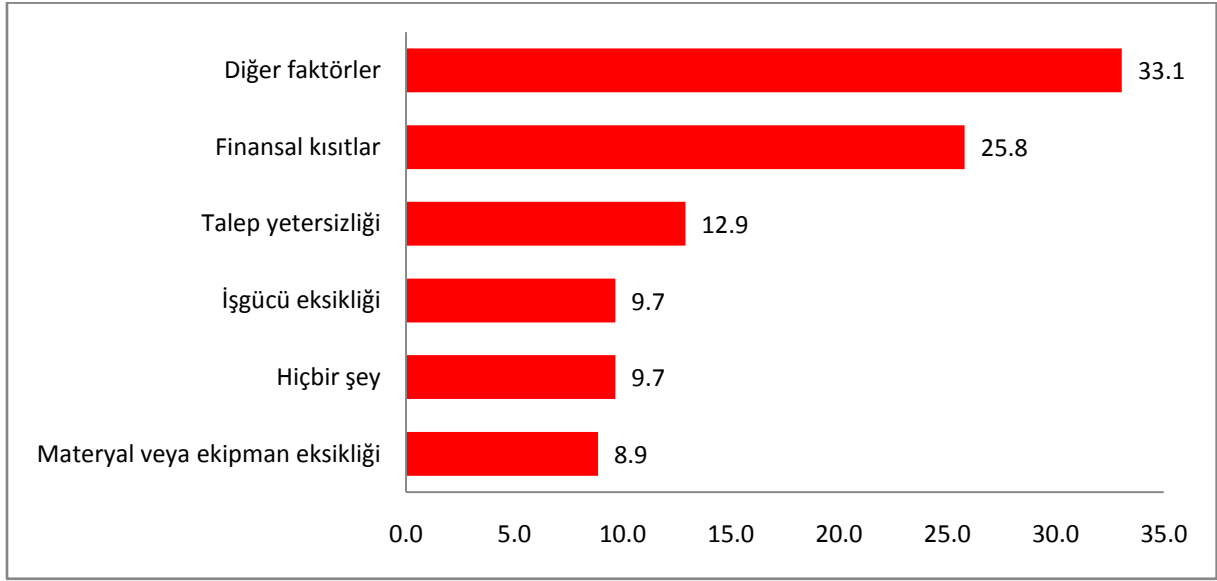
Şekil-3. Haziran 2015’te alt sektörler bazında endeks değerlerinin karşılaştırması (puan)

Turizm sektöründeki firmaların yüzde 26'sı finansal kısıtlardan şikâyet ediyor:

Haziran ayında turizm sektöründe faaliyet gösteren firmaların yüzde 33,1'i faaliyetlerini kısıtlayan temel etmenin “diğer faktörler” olduğunu dile getirmiştir. Firmaların yüzde 25,8'i finansal kısıtların, yüzde 12,9'u talep yetersizliğinin, yüzde 9,7'si işgücü eksikliğinin ve yüzde 8,9'u da materyal veya ekipman eksikliğinin faaliyetlerini kısıtladığını vurgulamıştır. Faaliyetlerini kısıtlayan hiçbir şeyin olmadığını ifade edenlerin oranı ise yüzde 9,7 olmuştur.

Şekil-4. Haziran 2015'te faaliyetleri kısıtlayan temel etkenler (puan)

DOKA turizm sektörü gelecek dönemden umutlu:

Doğu Karadeniz ve Türkiye, sorular bazında karşılaştırıldığında Doğu Karadeniz'in Haziran ayında gelecek beklentilerinde Türkiye'ye göre daha iyi bir performans sergilediği görüldü. Doğu Karadeniz turizm sektöründe bir önceki aya göre "gelecek 3 aydaki hizmetlere olan talep ve toplam çalışan sayısında" azalma olduğu, kalan göstergelerin tamamında ise bir önceki aya göre artış yaşandığı tespit edildi.

Tablo-3. Soru bazında detaylı sonuçlar* (puan)

Sorular	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Mayıs 15	DOKA (Doğu Karadeniz KA) Haziran 15	Bir önceki aya göre değişim Haziran 2015	Türkiye (TÜİK) Haziran 2015
Geçtiğimiz üç ayda işleriniz nasıl değişti?	-15,3	-1,2	14,1	2,7
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talep nasıl değişti?	0,5	12,1	11,6	1,6
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlere olan talebin ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	69,4	59,3	-10,1	10,6
Geçtiğimiz üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısı nasıl değişti?	-3,2	7,7	10,9	-1,3
Gelecek üç ayda şirketinizin toplam çalışan sayısının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	41,9	34,0	-7,9	3,4
Gelecek üç ayda şirketinizin verdiği hizmetlerin fiyatlarının ne yönde değişmesini bekliyorsunuz?	38,8	44,3	5,5	13,8
Geçen yılın aynı dönemine göre iş hacminizde (hizmet satışlarınızda) nasıl bir gelişme oldu?	-7,9	0,4	8,3	